

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

**KLASA: 013-06/17-01/05
URBROJ: 507-03/03-17-7**

Zagreb, 13. travnja 2017.

Na osnovi članka 48. Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine“, broj 144/12 i 121/16, dalje: Zakon), Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske (dalje: Državno izborno povjerenstvo) u sastavu Branko Hrvatin, dipl. iur., predsjednik, Vesna Fabijančić-Križanić, dipl. iur., potpredsjednica, Ana Lovrin, dipl. iur., potpredsjednica, Jakob Miletić, dipl. iur., potpredsjednik, Renata Šantek, dipl. iur., potpredsjednica, Slaven Hojski, dipl. iur., član, Janja Horvat Drobnjak, dipl. iur., članica, Emil Tomljanović, dipl. iur., član i Josip Vresk, dipl. iur., član, na sjednici održanoj 13. travnja 2017., donijelo je

OBVEZATNE UPUTE BROJ L-IV

**O PRAVIMA I DUŽNOSTIMA PROMATRAČA POLITIČKIH STRANAKA,
PROMATRAČA BIRAČA, PROMATRAČA NEVLADINIH UDRUGA I STRANIH
PROMATRAČA NA LOKALNIM IZBORIMA**

1. PRAVO PROMATRANJA

Pravo promatrati izborni postupak, provedbu izbora te rad izbornih tijela imaju:

- promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidacijsku listu odnosno kandidata (dalje: promatrači političkih stranaka),
- promatrači birača koji su predložili kandidacijsku listu birača odnosno kandidata (dalje: promatrači birača),
- promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koje djeluju na području neovisnog promatranja izbornih postupaka, odnosno promicanja ljudskih i građanskih prava (dalje: promatrači nevladinih udruga),
- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj, promatrači diplomatsko-konzularnih predstavništava u Republici Hrvatskoj, međunarodnih udruženja izbornih tijela te promatrači izbornih tijela iz drugih država (dalje: strani promatrači).

Kandidat na izborima ne smije biti promatrač na izborima za koje je kandidat.

2. IZBORNA TIJELA

Izborna tijela čiji su rad ovlašteni promatrati promatrači iz točke 1. ovih Obvezatnih uputa su:

- Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske,
- županijska izborna povjerenstva, Izborno povjerenstvo Grada Zagreba,
- općinska i gradska izborna povjerenstva,
- birački odbori.

3. DOZVOLA ZA PROMATRANJE

3.1. Promatrači političkih stranaka, birača i nevladinih udruga

Političke stranke i birači mogu podnijeti zahtjev za promatranje izbora od dana objave zbirnih lista kandidacijskih lista odnosno zbirnih lista kandidatura.

Nevladine udruge mogu podnijeti zahtjev za promatranje izbora od stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora. Uz zahtjev za promatranje izbora nevladina udruga će dostaviti presliku rješenja o upisu u registar udruga.

Zahtjev za promatranje izbora i popis promatrača podnosi se nadležnom županijskom izbornom povjerenstvu na čijem se području namjeravaju promatrati izbori odnosno Izborno povjerenstvo Grada Zagreba, najkasnije 5 dana prije dana održavanja izbora.

Obrazac zahtjeva za promatranje izbora dostupan je na internetskoj stranici Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (dalje: Državno izborno povjerenstvo) www.izbori.hr.

U slučaju prijavljivanja više od 20 promatrača u pojedinoj jedinici omogućuje se podnošenje zahtjeva za promatranje izbora nadležnom županijskom izbornom povjerenstvu odnosno Izborno povjerenstvo Grada Zagreba i sastavljanje popisa promatrača putem posebne aplikacije.

Pristup navedenoj aplikaciji (dobivanje lozinke) potrebno je zatražiti od nadležnog županijskog izbornog povjerenstva odnosno Izborno povjerenstva Grada Zagreba putem elektroničke pošte. Adrese elektroničke pošte županijskih izbornih povjerenstava i Izborno povjerenstva Grada Zagreba dostupne su na internetskoj stranici www.izbori.hr, na sljedećoj poveznici: <http://www.izbori.hr/231lok/izbpov/1/izbpov.html>

O korištenju aplikacije Državno izborno povjerenstvo će izdati posebnu tehničku uputu.

Službenu iskaznicu promatraču izdaje i uručuje nadležno županijsko izborno povjerenstvo na čijem se području izbori promatraju odnosno Izborno povjerenstvo Grada Zagreba.

Promatrač je dužan imati vidljivo istaknutu službenu iskaznicu cijelo vrijeme promatranja izbornog postupka i rada izbornih tijela.

Ako nadležno županijsko izborno povjerenstvo odnosno Izborno povjerenstvo Grada Zagreba promatraču nije izdalo iskaznicu, promatrač će se identificirati rješenjem nadležnog županijskog izbornog povjerenstva odnosno Izborno povjerenstva Grada Zagreba, kojim je odobreno promatranje izbora političkoj stranci, biračima odnosno nevladinoj udruzi, te javnom ispravom na temelju koje se može nedvojbeno utvrditi identitet promatrača.

3.2. Strani promatrači

Promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj, kao i promatrači diplomatsko-konzularnih predstavništava u Republici Hrvatskoj, međunarodnih udruženja izbornih tijela te promatrači izbornih tijela iz drugih država mogu dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu zahtjev za promatranje izbora od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora, a najkasnije 5 dana prije održavanja izbora.

Obrazac zahtjeva za promatranje izbora dostupan je na internetskoj stranici Državnog izbornog povjerenstva – www.izbori.hr.

Državno izorno povjerenstvo će odobrenje za promatranje izbora bez odgode dostaviti međunarodnoj organizaciji ili stranom promatraču na adresu naznačenu u zahtjevu.

Državno izorno povjerenstvo će stranom promatraču kojem je izdalo odobrenje za promatranje najkasnije 3 dana prije održavanja izbora izdati službenu iskaznicu.

Strani promatrač kojem je od strane Državnog izbornog povjerenstva izdano odobrenje za promatranje i službena iskaznica, dužan je službenu iskaznicu predložiti izbornom tijelu čiji rad promatra.

Ako stranom promatraču nije bila uručena službena iskaznica od Državnog izbornog povjerenstva, tada je promatrač dužan izbornom tijelu čiji rad promatra dati na uvid odobrenje za promatranje izdano od Državnog izbornog povjerenstva.

Nakon što je izbornom tijelu strani promatrač predložio odobrenje za promatranje Državnog izbornog povjerenstva, predsjednik ili potpredsjednik izbornog tijela uručit će promatraču službenu iskaznicu.

4. PRAVA I OBVEZE PROMATRAČA

Pravo promatranja izbora obuhvaća promatranje cjelokupnog izbornog postupka, a osobito glasovanje, rad izbornih tijela i uvid u cjelokupni izborni materijal.

4.1. Promatraču koji promatra rad izbornog povjerenstva je dopušteno:

- nazočiti radu izbornog povjerenstva za vrijeme održavanja sjednica te upozoravati na uočene nepravilnosti,
- stavljati obrazložene primjedbe na rad izbornog povjerenstva u zapisnik o radu izbornog povjerenstva ili ih u pisanom obliku priložiti zapisniku o radu tog izbornog tijela, te zahtijevati potvrdu o danoj obrazloženoj primjedbi na rad izbornog povjerenstva,
- zahtijevati presliku ili prijepis zapisnika o radu izbornog povjerenstva čiji je rad promatrao te
- ima pravo biti nazočan primopredaji izbornog materijala biračkom odboru od strane izbornog povjerenstva.

4.2. Promatraču koji promatra rad biračkog odbora je dopušteno:

- nazočiti radu biračkog odbora od pripremanja biračkog mjesta prije njegova otvaranja, za vrijeme glasovanja, prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja te ispunjavanja zapisnika o radu biračkog odbora,
- stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkog odbora u zapisnik o radu biračkog odbora ili ih u pisanom obliku priložiti tom zapisniku, te zahtijevati potvrdu o danoj obrazloženoj primjedbi na rad biračkog odbora,
- zahtijevati presliku ili prijepis zapisnika o radu biračkog odbora čiji je rad promatrao,
- dolaziti i odlaziti s biračkog mjesta, ne remeteći postupak glasovanja i rad biračkog odbora te
- ima pravo biti nazočan primopredaji izbornog materijala izbornom povjerenstvu od strane biračkog odbora nakon što su utvrđeni rezultati glasovanja.

4.3. Promatrač je dužan:

- izbornom tijelu čiji rad namjerava promatrati predložiti službenu iskaznicu koju mu je izdalo nadležno izborno povjerenstvo,
- imati vidljivo istaknutu službenu iskaznicu za cijelo vrijeme promatranja izbornog postupka.

4.4. Promatračima nije dopušteno:

- ometati rad izbornih tijela,
- odgovarati na eventualne upite birača na biračkom mjestu, a u slučaju da mu se birač obrati, dužan ga je uputiti na predsjednika ili potpredsjednika biračkog odbora,
- tonski ili video snimati rad izbornog tijela čiji rad promatra,
- nositi oznake, značke, fotografije, promotivni ili drugi materijal samih kandidata, odnosno političkih stranka koji može utjecati na birače, na bilo koji drugi način aktivno ili pasivno utjecati na birače.

5. IZBORNA TIJELA

Izborna tijela dužna su promatračima navedenim u točki I. ovih Obvezatnih uputa omogućiti promatranje i praćenje svog rada.

Izborna tijela čiji rad se promatra ne smije isključiti promatranje, ali smije ograničiti broj promatrača, ako nedostatak prostora ili drugi razlozi ne dopuštaju istovremeno promatranje svim promatračima. Političkim strankama, biračima koji su predložili kandidate, nevladinim udrugama i međunarodnim organizacijama mora se omogućiti da imaju najmanje po jednog promatrača na biračkom mjestu ili pri izbornom tijelu.

Predsjednik izbornog tijela usmeno će opomenuti promatrača koji ometa rad izbornog tijela. Ako promatrač unatoč opomeni nastavi s ometanjem, predsjednik izbornog tijela ovlašten je naložiti njegovo udaljavanje.

Birački odbor vodit će računa da se glasovanje provodi neometano, uz puno poštivanje tajnosti glasovanja i sigurnosti birača. Ako je to nužno radi očuvanja reda i mira te radi nesmetanog odvijanja glasovanja, predsjednik izbornog tijela može zatražiti pomoć policije.

Birački odbor dužan je primiti pisanu primjedbu promatrača, priložiti je zapisniku o radu biračkog odbora i o tome izdati potvrdu.

6. PRAVO PROMATRANJA U DRUGOM KRUGU GLASOVANJA

Pravo promatranja u drugom krugu glasovanja imaju:

- promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidate koji sudjeluju u drugom krugu glasovanja,
- promatrači birača koji su predložili kandidate koji sudjeluju u drugom krugu glasovanja,
- promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koje djeluju na području neovisnog promatranja izbornih postupaka, odnosno promicanja ljudskih i građanskih prava, i
- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj, promatrači diplomatsko-konzularnih predstavništava u Republici Hrvatskoj, međunarodnih udruženja izbornih tijela te promatrači izbornih tijela iz drugih država.

Političke stranke, birači, nevladine udruge ili strani promatrači, kojima je već odobreno promatranje lokalnih izbora, ne moraju podnositi novi zahtjev za promatranje drugog kruga glasovanja.

Ako takve političke stranke, birači, nevladine udruge ili strani promatrači u drugom krugu glasovanja žele zamijeniti promatrače, koji su promatrali prvi krug glasovanja ili odrediti nove promatrače za promatranje drugog kruga glasovanja, moraju dostaviti ažurirani popis promatrača nadležnom županijskom izbornom povjerenstvu, koje će im izdati nova rješenja o promatranju za drugi krug glasovanja.

7. ZAVRŠNE ODREDBE

Ove Obvezatne upute objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupaju na snagu 20. travnja 2017.

Ove Obvezatne upute objavljuju se i na internetskim stranicama Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr.

PREDsjedNIK
Branko Hrvatin, dipl. iur.